

EENDEN

Grote Zeeëend

Evenals in 1972 werden ook nu weer Grote Zeeëenden al in juli en augustus in het Waddengebied opgemerkt (26 en 29 juli : 8 ex ; 11-12 aug : 3 ex , alle op Schier). De Avifauna van Nederland vermeldt als vroegste datum : 13 sept 1964 met verscheidene waarnemingen uit de maanden juni-aug.

In het Waddengebied werden 402 ex gezien, waarvan 3 % naar het Oosten vloog. Langs de kust van Holland en Zeeland werden 324 ex geteld, waarvan 70 % naar het Noorden vloog. In 1972 waren de percentages resp. 3% en 60%.

Zwarte Zeeëend

Het voorkomen langs de Hollandse kust verschilt sterk van dat voor de kust van de Waddeneilanden, zowel in aantal als in vliegrichting. Het totaal bedraagt: kust Holland en Zeeland: 4724 → Z, 4468 → N

Kust Waddeneilanden : 26758 → W, 1323 → O

Geweldig sterke trek was er op 28 juli: Schier 2389 ex. tussen 6 en 7u. Bij Terschelling waren de aantallen op die dag al beduidend lager, n.l. topuur tussen 7 en 8u. : 970 ex. → W. De piek van periode 12 (Waddengebied) werd veroorzaakt door 18 uur tellen op Schier (24 en 25 sept.): 9410 ex. → W. Merkwaardig dat van deze verplaatsingen niets meer te merken is langs de Hollandse kust. Zie verder tabel 5 en fig. 5 en 6.

Eidereend

Evenals de voorgaande soort, haalt ook de Eidereend in het Waddengebied in vrijwel elke periode een presentie % tussen 80 en 100. Het uurgemiddelde zegt in zulke gevallen veel meer dan het presentie %.

In okt. is deze soort bij Schier al veel talrijker dan de Zwarte Zeeëend. De enorme piek in periode 17 is tot stand gekomen door de tellingen op Schier van 31 okt.

Totalen : Noordzeekust Waddeneilanden: 10638 ex. → W, 939 ex. → O
kust van Holland en Zeeland: 250 ex. → Z, 340 ex. → N

IJseend

Vroegste datum: 25 sept. 1 ex. → W Schier.

In periode 16 vielen alle waarnemingen op 18 en 20 okt. (Westkapelle, Scheveningen, Hondsbossche, Schier). Alle ex. vlogen in Z.(W)richting.

In november werden met uitzondering van 1 ex. (25-11 Noordwijk), slechts noordwaarts vliegende vogels genoteerd.

Toppereend

In juli werden 4 waarnemingen gedaan:

8 juli: 38 ex. → N - Bergen aan Zee. Te IJmuiden: 22-7: 4 → Z, 25-7: 1 ex. → Z
26-7: 8 ex. → N.

Rotgans

In de verslagperiode werden opvallend vaak en veel Rotganzen waargenomen. Het totaal van 1395 ex. tegen 299 ex. in 1972, wordt niet alleen veroorzaakt door meer waarnemingsuren op Schier, want ook langs de Hollandse kust was het aantal waarnemingen beduidend groter dan in de afgelopen jaren het geval was.

De beste trekdag was 25 sept. zowel op Schier als te Noordwijk.

Vroegste datum: 16 sept.: IJmuiden 1 ex. → N.

Sterns

Alleen van Dwergstern en Zwarte stern zijn de totalen per periode opgenomen. (tabel 4) Het aantal Dwergstern langs de Hollandse kust was vrij gering. De hoge aantallen van periode 3 en 6 zijn dan ook te danken aan de vele teluren op Schier. De beste uren daar: 29-7 tussen 10 en 12u.: 128 ex. W, 74 ex. → O. Voor de Hollandse kust: 11-8 tussen 7 en 8u.: 16 ex. → Z (Noordwijk).

Het aantal Zwarte stern was bijzonder laag. Het seizoen totaal van 180 ex. werd in andere jaren vaak al in één uur geteld. (seizoen totaal 1972: 1021) Er werden ook enkele Lachsterns waargenomen:

1-8 Noordwijk 1 ex. → Z J. van Dijk

3-9 Scheveningen 1 ex. → Z J. F. de Miranda

Buiten deze verslagperiode nog 2 waarnemingen:

25-6 Katwijk 1 ex. → N A. Wassink

3-7 Noordwijk 1 ex. → Z J. van Dijk

De aantallen Grote sterns en Vissdief/Noordse stern waren veel kleiner dan in het zo sternrijke seizoen 1972. Het wordt tijd dat ook over deze algemene soorten eens iets op papier verschijnt.

Kuifaalscholver

5-8 Terschelling 1 ex. → W, tussen 10.15 en 11.15 R. Sluys

5-8 Hondsbossche 1 ex. → Z, tussen 11.00 en 12.00 Scharringa, Meeth

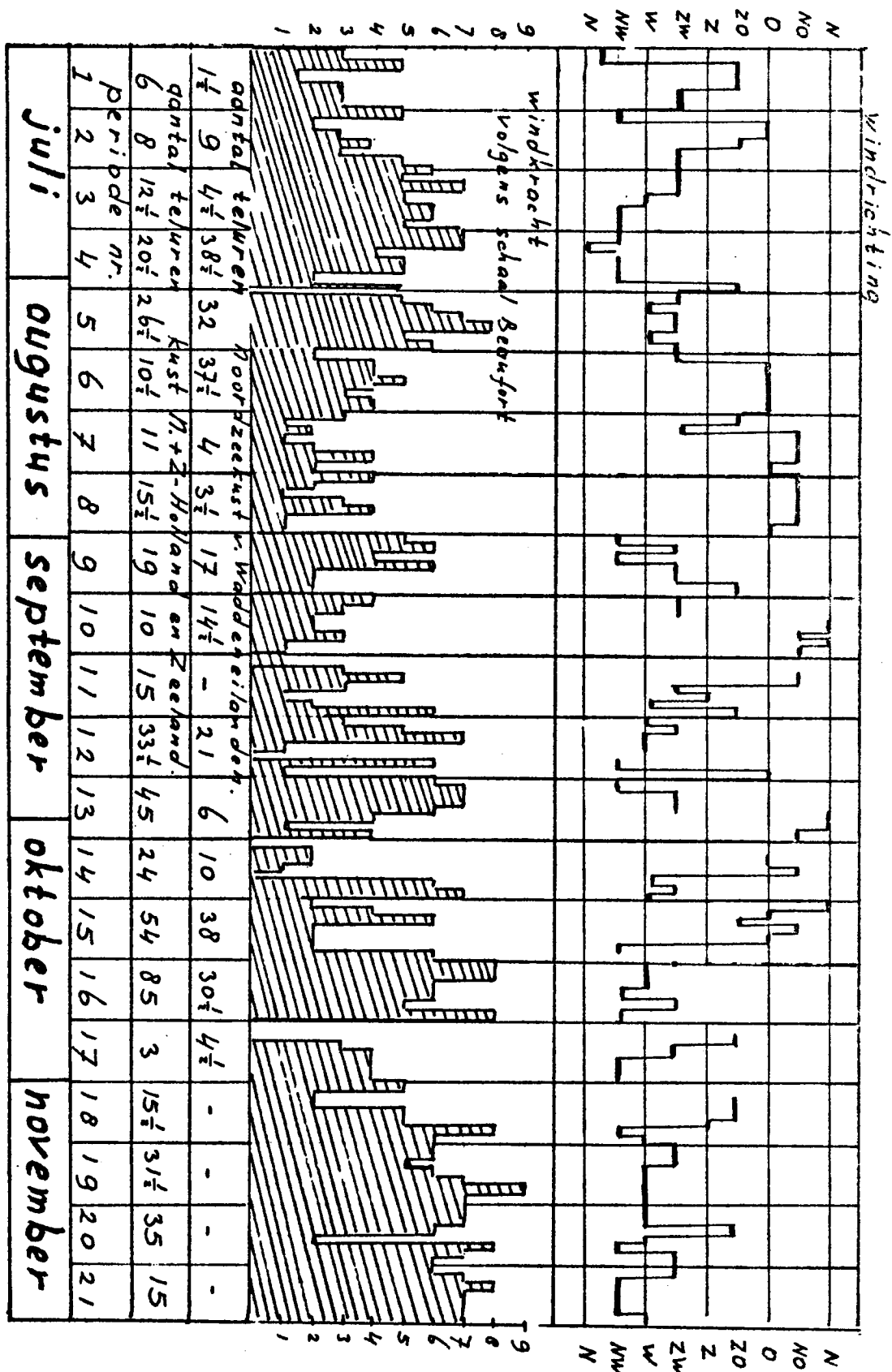
Rosse franjepoot

17-11 Hondsbossche 3 ex. t.p. en later → N- Bijlsma c.s.

Slot

Het afgelopen najaar kenmerkte zich door enkele markante uitschieters, zoals het voorkomen van allerlei zeevogels in juli, de vele Grauwe pijlstormvogels op 22-9, de Middelste jagers in november en de plotselinge golf Dwergmeeuwen op 21 okt. Gelukkig was er in dit verslagje ook ruimte om enkele algemenere soorten te belichten. Het bewerken van deze soorten was nu ook beter mogelijk dan vorig jaar, daar kaarten waarop alleen zeldzame soorten genoteerd waren nu vrijwel ontbraken. Ook het aantal kaarten waarop vele teluren waren samengeperst, was dit jaar niet groot. Daar ook de schattingsschaal spaarzaam gehanteerd werd, was de berekening van uurgemiddelde en presentie% een zaak, waarbij minder van het interpretatievermogen van de samenstellers gevraagd werd dan bij het najaarsverslag over 1972.

Correspondentie adres : L. Hellenberghof 32
Noordwijk aan Zee
tel. 01719- 7114

Tabel I
windrichting en windkracht te Noordwijk
aantal teluren per periode.

periode	→ Z	→ N	t.p.	waarvan gedet.als roodkeel.	waarvan gedet.als parel.	→ W	→ O	t.p.	waarvan gedet.als roodkeel.	waarvan gedet.als parel.
11	1	1					1		1	
12	2	1		1		13	1		8	4
13						1			1	1
14		1			1	2		1	2	2
15	32	39	7	9	16	14	11	1	6	10
16	14	36		8	4	18	3		4	4
17						103	6		4	2
18	7	13		1	3					
19	6	3	1	1						
20	9	13	1	5	4					
21			1							
kust Holland-Zeeland						Noordzeekust Waddeneil.				

Duikers. Totalen per periode

	→ Z				→ N			
periode	eerste winter	overg.	adult	totaal	eerste winter	overg.	adult	totaal
1								
2								
3				1		1		1
4		3	5	27	7	5	1	18
5	1	4	5	17	1	1	3	5
6	2	2	4	10		1	1	3
7		1	1	2	2	9	8	19
8		1		1		4	1	5
9	18	14	6	35	24	21	20	71
10		5	1	8		2		2
11	39	14	9	62	11	9	5	25
12	9	7	7	450	24	38	32	225
13	45	26	29	179	7	5	6	103
14	8	21	19	50	9	16	7	33
15	31	10	67	119	34	29	93	169
16	10	10	65	91	19	26	83	185
17		3	1	5				
18	2			2	2			2
19	1	6	6	13				2
20			3	3	1			1
21								
	166	126	228	1065	141	167	260	869

10-9 Terschelling 50 ex. t.p.
16-9 IJmuiden 12 ex. t.p.
9-10 „ 150 ex. t.p.

Jan van Gent

periode —→	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	tot.
"fuut"																						66
"kleine fuut"	1				2	4	3	2		4	1	1	1	2	3	4	1	3	2	4		48
Fuut		4	1	9	9	35	4	4	4	11	5	8	4	21	68	23	13	12	2	22	3	258
Roodhalsfuut										2	8	22		11	118	8	8	2		8		191
Kuifduiker						1						2		4	11	3	1			1		6
Geoorde fuut															11	7			4	1		18
Dodaars																6						22
Gem.aantal per uur.	0,1	0,2	0,1	0,2	0,3	0,9	0,50,3	0,1	0,7	0,9	0,70,1	1,3	2,7	0,5	2,9	1,1	0,1	1,30,2				
<u>Pijlstormvogels</u>																						
"pijlstormvogel"				2	1				2										1		1	25
Grauwe pijlstorm.									4		2	3	3	1	5	10	10					52
Noordse pijl.												7	2		10	12	8					44
<u>Alkachtigen</u>																						
"alk/zeekoet"				1						1	1	1	1	1	1	7		4	2	18	37	
Alk																2				19	24	
Zeekoet									1	1		1	1			2				4	8	
Kleine alk																	2				2	3
Papegaaiduiker																						
presentie %				2				3	4	7	4	6	3	2	1			3	3	37		
<u>Jagers</u>																						
"jager"		1		5	1			36	1	1	15	13	6	14	50			9	13	5	6	174
Grote jager				1	1			1	1		2	1	1	1	10			27	48	1	20	
Middelste jager				1	1			2	2		100	32	11	33	116			4	5	6	107	
Kleine jager			2	10	10	14	5	56	59	9										2	1	489
Gem.aantal per uur	0,1	0,1	0,3	0,2	0,3	0,3	1	2,6	2,4	0,7	2,1	0,9	0,6	0,51,7				2,6	2,1	0,4	0,5	

TABEL 3 totalen per periode voor Fuutachtigen, Pijlstormvogels, Alkachtigen en Jagers.

periode	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	tot.
Aalscholver				30	5	5		5	2			10			2	2		1		6		68
IJseend												1				10	1		1	7	1	21
Fopperend	38		5	8	1							1	26	25	4		2	18				128
Smient										10	49	148	24	148	325	31	36	8	16	164		959
Middelste																						
Zaagbek						4	1															
Gem./p.uur						0,10,1				0,1	3	35	8	4	81	85	33	36	29	61	73	465
Rotgans																						
Gem./p.uur											1	483	39	14	540	59	14	101	63	81		1395
presentie %											0,1	8,90,8	0,4	0,4	5,9	0,5	1,9	6,5	2	2,3		
Bergend	99	64	67	180	2	78	39	28	2	70	2	29		11	36	16	1	33	9	8	18	999
Gem./p.uur	13,2	3,8	3,9	3,3		1,6	2,6	1,5	-	2,9	0,1	0,5	-	0,3	0,5	0,1	0,7	2,1	0,3	0,21,2		
Zwarte stern	1	13	1	45	15	39	38	6	14	3	5										180	
Dwergstern		32	3	483	90	290	41	7	4	7											957	

TABEL 4

		ZWARTE ZEEËND													
aantal		1-10		11-50		51-100		101-200		201-500		501-1000		>1000	
richting		Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N	Z	N
1		-	1	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2		3	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3		4	6	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4		10	10	2	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
5		10	8	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6		3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7		2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8		4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		4	7	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10		2	2	3	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11		3	3	8	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
12		14	14	5	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
13		12	11	8	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14		7	4	5	5	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
15		13	23	17	14	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-
16		25	23	15	26	5	1	1	-	-	-	-	-	-	-
17		-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18		4	6	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19		7	3	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20		16	10	6	8	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-
21		4	2	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABEL 5 A Uurfrequentie verdeling, opgesplitst per periode en vliegrichting.
Kust van Holland en Zeeland.

1	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	2	1	1	4	2	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-
3	1	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
4	2	3	8	8	5	2	5	1	-	2	-	2	-	1	-
5	10	9	7	7	3	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
6	8	13	7	3	6	-	8	-	-	3	-	2	-	1	-
7	2	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
8	-	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
9	1	3	2	5	6	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
10	1	2	6	3	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
11	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	1	5	-	5	2	-	5	-	-	5	-	2	-	4	-
13	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	2	2	2	-	1	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-
15	11	19	13	4	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-
16	7	6	9	3	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABEL 5 B Uurfrequentie verdeling, opgesplitst per periode en vliegrichting.
Noordzeekust Waddeneilanden.

aantal	1-5			6-10			11-25			26-50			> 50		
richting	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.
1															
2															
3	1	1				3									
4	4	4							1						
5	8	6	3												
6			3												
7															
8		1													
9	2														
10															
11															
12	4	2			2										
13	3		1												
14	1			1											
15	1	4													
16	17	17		8	3		2	2		1	1			1	
17															
18	2	1					1	1		1					
19	2	1		3			2			4			3		
20	10	11	1	4		1	6	1		3					
21	2	1	1	3			1						1		

TABEL 6 Drieteenmeeuw

Uurfrequentie verdeling, opgesplitst per periode en vliegrichting

1		1													
2	1														
3															
4	4														
5															
6	3														
7															
8															
9	1	1													
10	1														
11															
12	4			7			1								
13	1														
14	3														
15	10	9		6	4		3			2					
16	6	12	1		5										
17					1					2					
18	2	1													
19	1		1												
20	3	2						3							
21															

TABEL 7 Grote Zee-eend

Uurfrequentie verdeling, opgesplitst per periode en vliegrichting.

EIDEREEND

aantal	1-5			6-25			26-50			51-100			101-500		
richt.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.	Z	N	t.p.
1															
2															
3					1										
4															
5		2													
6	1														
7															
8	1														
9			3												
10						1									
11	1	4			1										
12	1	1	3		1										
13	1	2	3		1			1							
14			1	1	1	1		1							
15	6	4		4	3	1									
16	9	5	3	1	2	3									
17															
18	2	1				1					1				
19				1											
20	6	2		1	1	3									
21				1	1	1									

TABEL 8A Uurfrequentie verdeling per periode en vliegrichting.

Kust van Holland en Zeeland.

1															
2	3						1								
3	1			1	1										
4	6	5		10	7		4			3	1				
5	7	5		4			1			4					
6	2	8		4	4		9	1		5			7		
7		2			2					1			1		
8	2									1					
9	2	2	1	1		1									
10	5		1	3											
11															
12	4	4		2			5			2			2		
13	2														
14	3	1		1		2	2	1		1	1		3		
15	6	16	7	5	7	3	3	5		5			7		
16	6	5		6	5			3					1		
17										1			3		

in periode 17 bovendien 1 uur > 500, nl. 505ex. op 31-10 (12-13)

TABEL 8B Uurfrequentie verdeling per periode en vliegrichting.

Noordzeekust Waddeneilanden

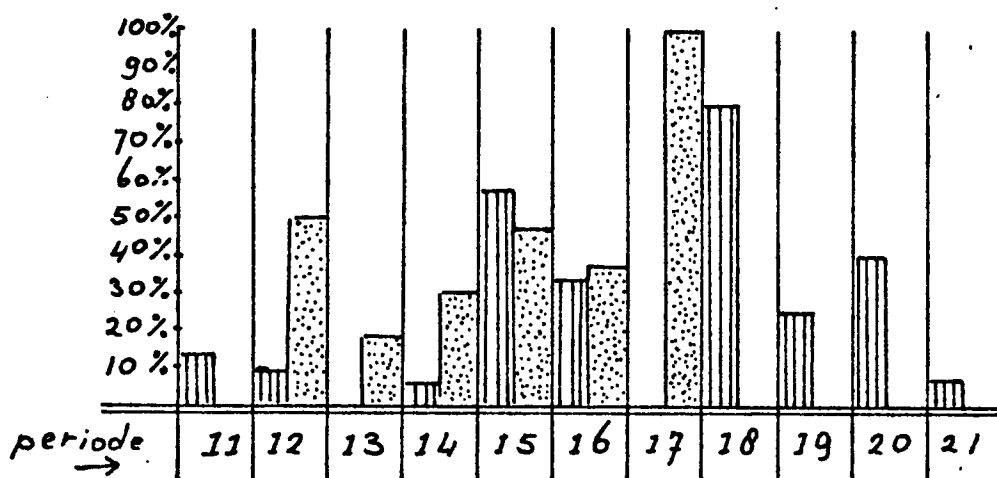

fig.1 presentie grafiek van duikers
 gestreept: kust van Holland en Zeeland
 gestippeld: Noordzeekust van de Waddeneilanden.

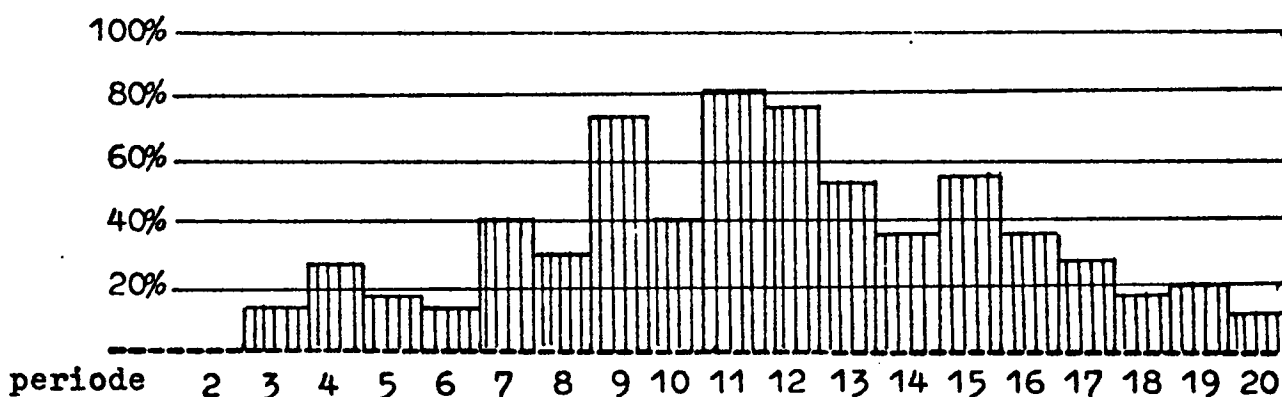

fig.2 presentie grafiek van Jan van Gent

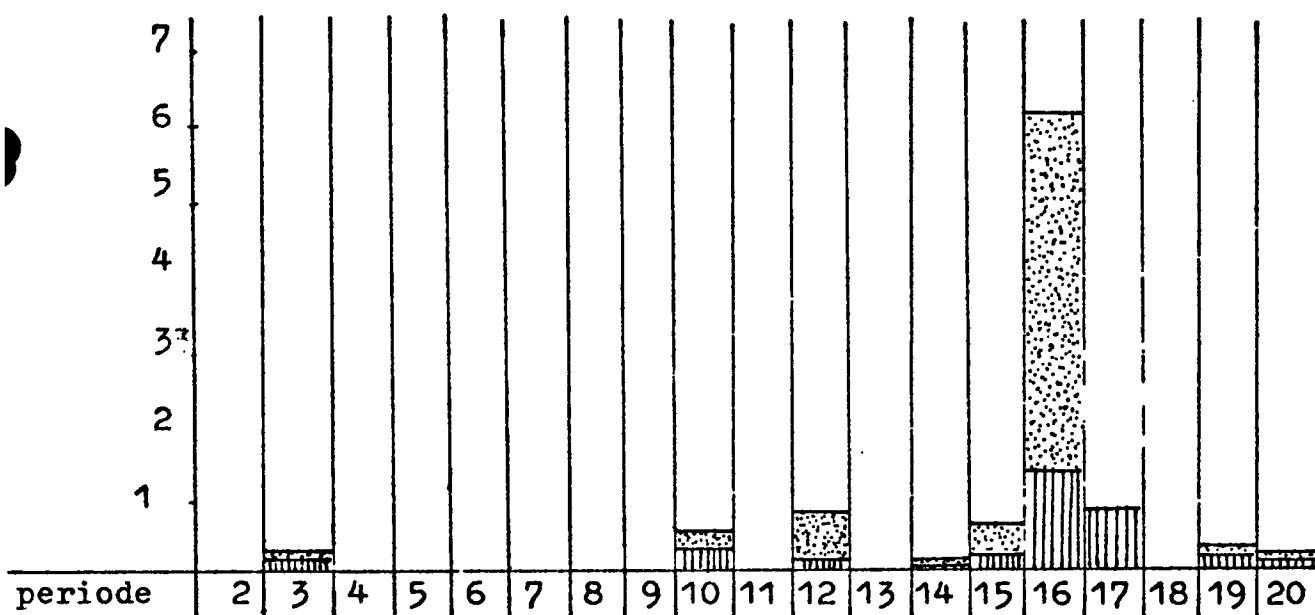

fig. 3 Uurgemiddelden per periode van Dwergmeeuw
 gestreept: juveniel
 gestippeld: adult

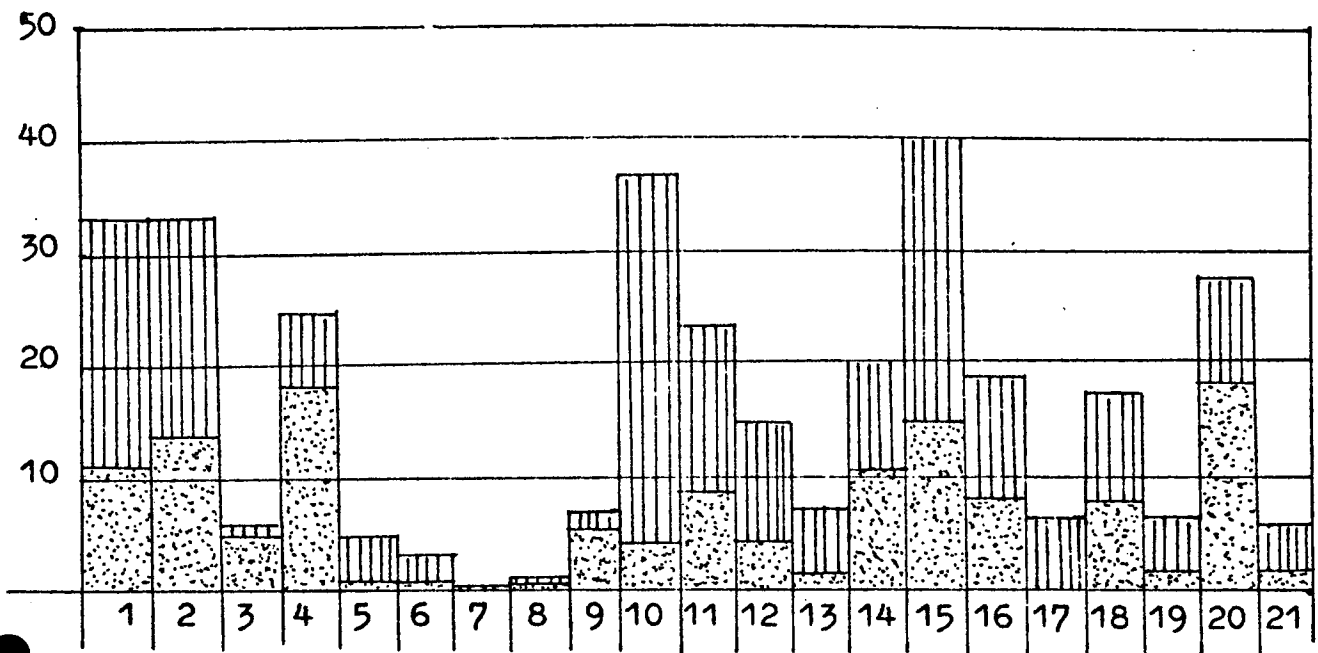

Fig. 6. Zwarte Zeearend

6 Uurgemiddelden per periode voor de kust van Holland en Zeeland.
 gestippeld: n.o. vliegende vogels.
 gestreept: z.w. vliegende vogels.

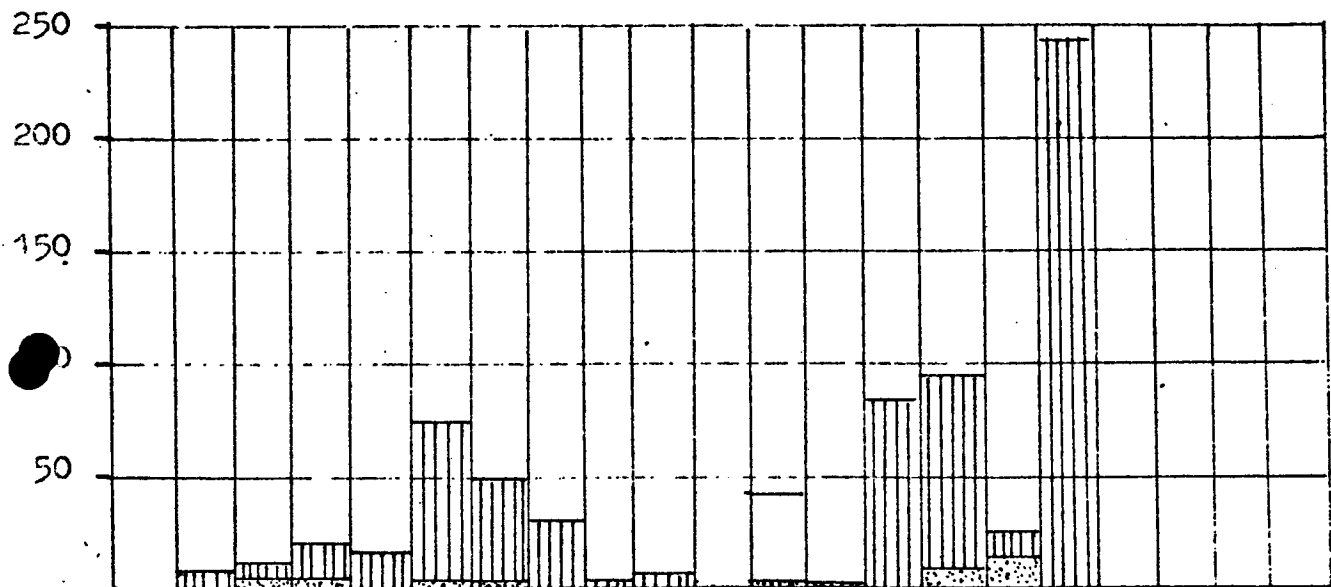

Fig. 7a Eidereend. Uurgemiddelden per periode. Waddengebied.

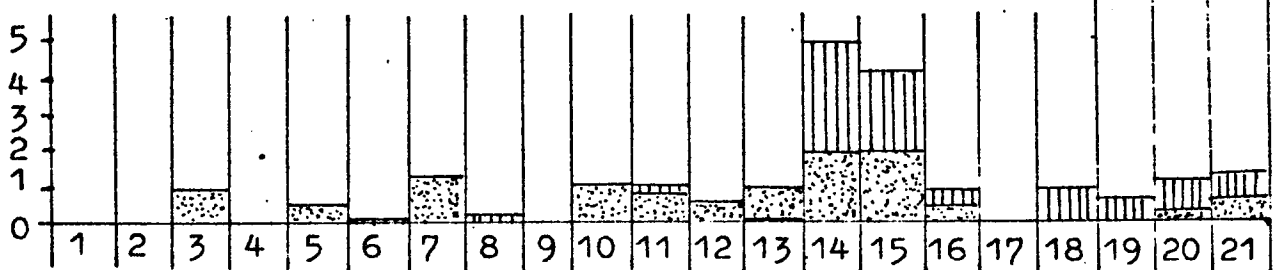

Fig. 7b Eidereend. Uurgemiddelden per periode. Kust Holland en Zeeland.
 gestippeld en gestreept als bij Zwarte Zeearend.

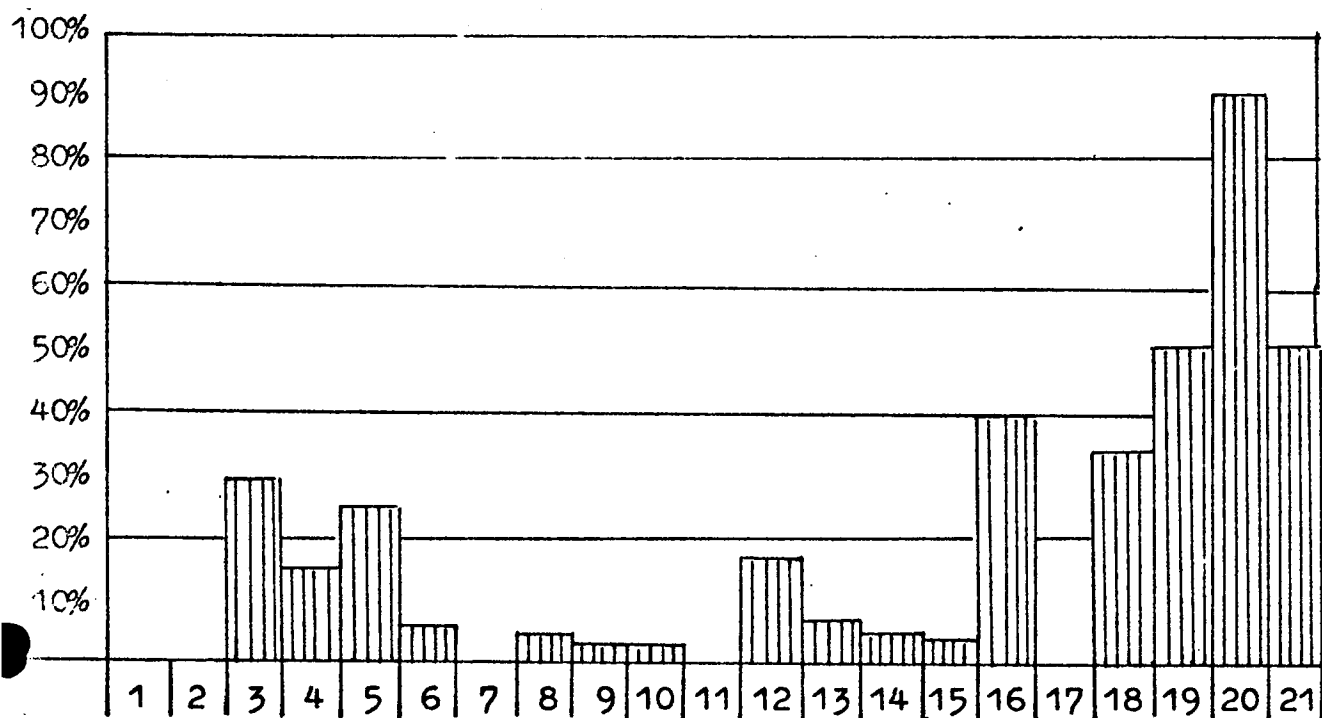

fig. 4 Presentie grafiek van Drieteenmeeuw.

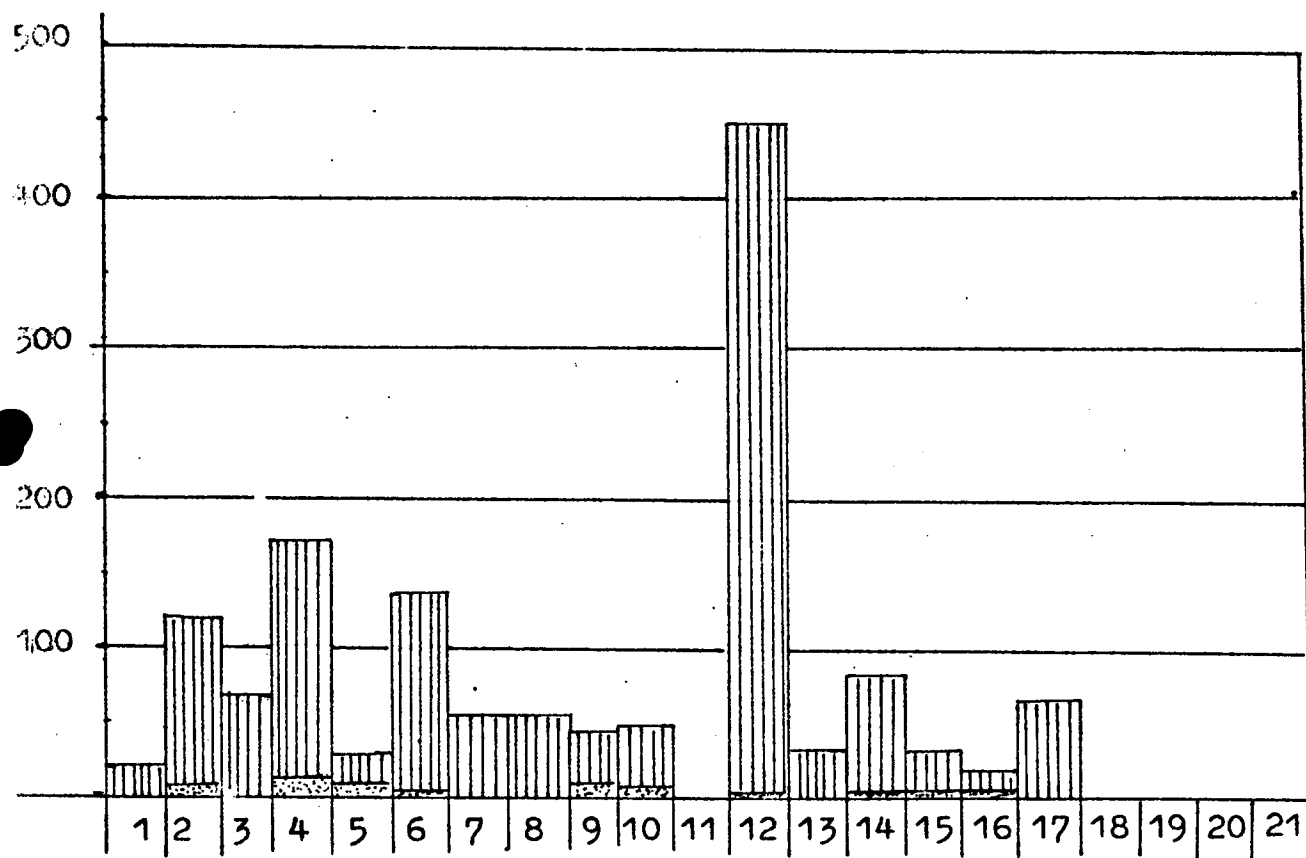

fig. 5 Uurgemiddelden per periode voor Noordzeekust Waddeneilanden.

Zwarte Zeeeend

gestippeld: n.o. vliegende vogels.

gestreept: z.w. vliegende vogels.